

COL·LECCIÓ PALMA, CIUTAT EDUCATIVA, NÚM. 42

NATURA PARC: DESCOBREIX LA NATURA.

QUADERN DE TREBALL PER A L'ALUMNE

"Natura Parc: descobreix la natura"

Departament de Dinàmica Educativa. Serveis Educatius.

Autors: Ivan Ramos Torrens i Joan Adrover Forteza.

Dibuixos: Ivan Ramos Torrens.

Agraïments: Rosa Adrover i Maria Melis.

© Ajuntament de Palma

És un material didàctic adreçat als alumnes de 3r cicle d'educació primària i 1r cicle d'educació secundària obligatòria i forma part de l'activitat "Natura Parc: descobreix la natura" del programa Palma, ciutat educativa de l'Ajuntament de Palma, realitzada conjuntament amb l'Associació d'Agricultors i Ramaders de la Part Forana de Palma i Natura Parc.

Natura Parc: descobreix la natura

Nom _____ Llinatges _____
Curs _____ Escola _____

ÍNDEX

- Situació del Parc	5
- Animals autòctons i al·lòctons	6
- Caus	7
- Grossàries	7
- Mamífers i ocells	8
- Domèstics i salvatges	9
- Productes primaris i secundaris	9
- Banyes	10
- Ocelleres	11
- ANEI	13
- Claper	13
- Arbres fruiters i plantes aromàtiques	15
- Reciclatge	15
- Fitxes de plantes autòctones	17
- Glossari	19

Nota important: Fes totes les activitats a llapis perquè després les puguis corregir si t'has equivocat. No passis ànsia si no en saps fer alguna. Quan acabi la visita tindràs ocasió de corregir-les amb l'ajut del monitor.

Instruccions per a l'ús del quadern

A cada pàgina trobaràs diferents símbols. Mira què volen dir i disposa't a començar.

Informació

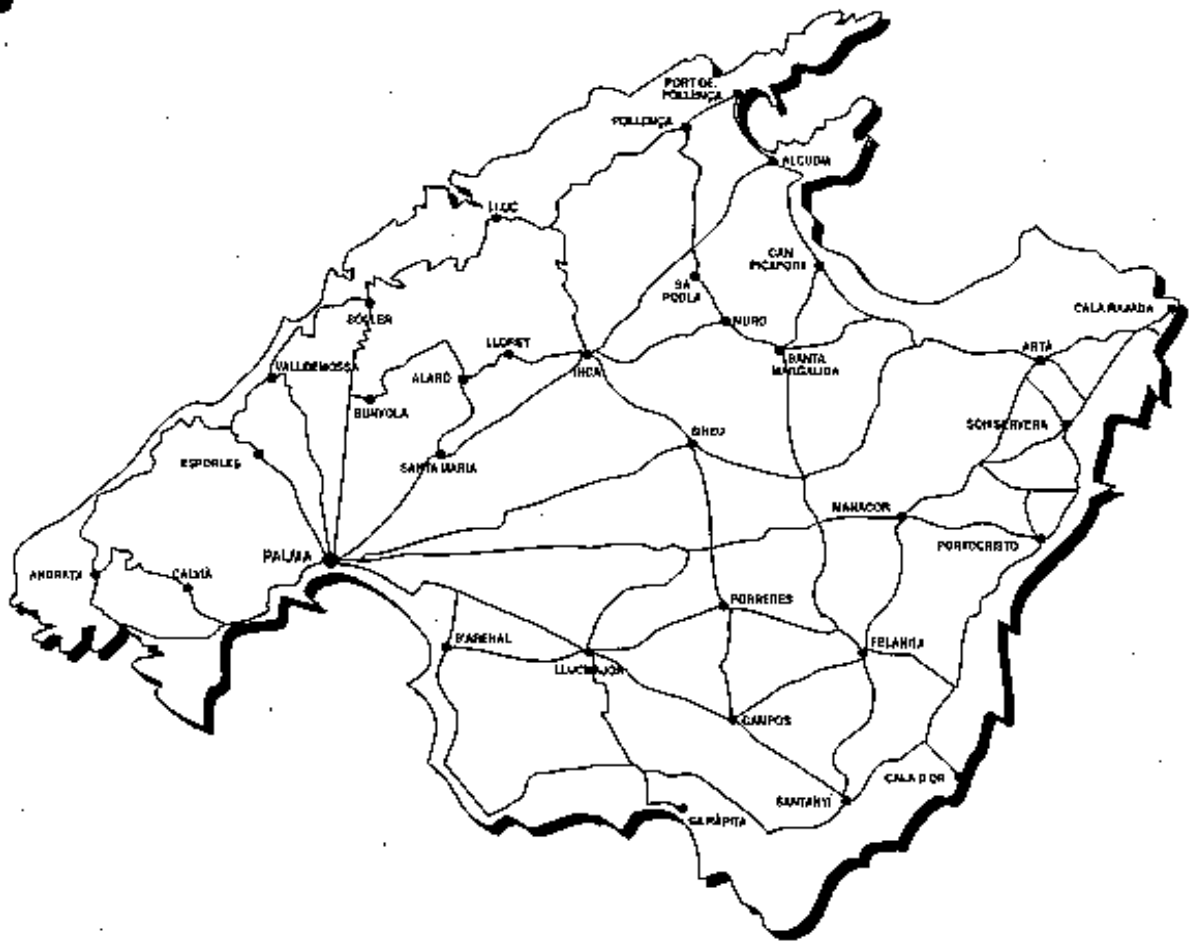

Treballa tu

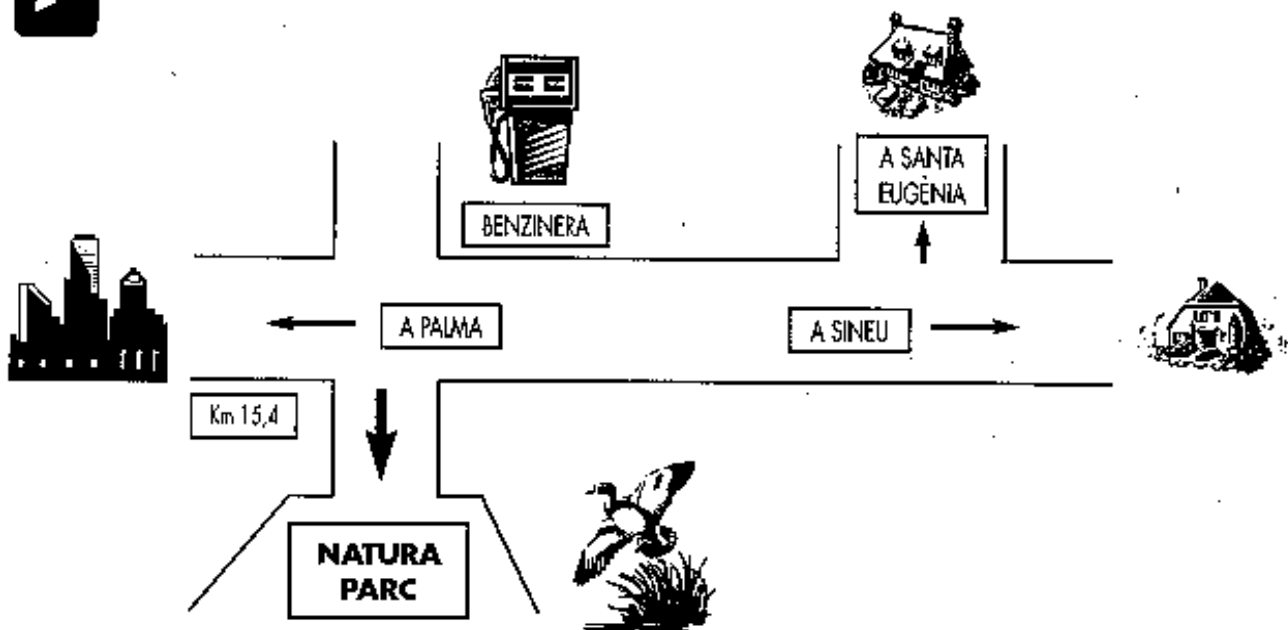
SITUACIÓ DEL PARC

1. Situa Santa Eugènia al mapa de Mallorca.

2. Observa quin camí has de seguir per arribar a Natura Parc.

3. Per quines poblacions passaràs quan vagis al parc?

Pobles: .....

4. Observa com ha canviat el paisatge a mesura que t'apropes a Natura Parc.

5. Apunta els animals o plantes que has vist pel camí.

Animals: .....

Plantes: .....

ANIMALS AUTÒCTONS I AL·LÒCTONS

6. Natura Parc és un centre declarat d'interès general. Hi trobaràs tota casta d'animals i plantes diferents, molts dels quals són propis de Mallorca. Aquests s'anomenen **autòctons**. Els animals de fora s'anomenen **al·lòctons**. És molt important que aprenguis que cada vida animal i vegetal és irrepetible i que sempre l'hem de respectar com respectam els nostres companys.

AL·LÒCTON

AUTÒCTON

7. Destria d'entre tots aquest noms d'animals quins són autòctons i quins al·lòctons. Estruç, cabra, ovella, nyandú, colom, cadenera, pingüí, onso, porc, ferret, volor, coll blau, cigne, escurçó, cavallet de dimoni, carpa, lleó, girafa, llama, camell.

AUTOCTONS	AL·LOCTONS

8. D'entre tots aquests animals assenyala els que penses que trobaràs a Natura Parc. Et donarem algunes pistes.

Estruç, guanac, lleó, girafa, vaca, cérvol, voltor, escurçó, cangur, ànnera, cigne, tauró, porc senglar, cadenera, lleopard, ximpanzé.

Pistes:

Primer animal: té plomes i va per l'aigua. ....

Segon animal: és un ocell autòcton que té la cara vermella i una taca groga a l'ala. ....

Tercer animal: té pèl i uns ullals* molts grossos. ....

Quart animal: menja herba i es troba a Amèrica del Sud. Alerta que escup!!!

Quint animal: té plomes però no vola. Té només dos dits a cada pota.

En queden dos, a veure si els endevines. ....

CAUS

9. Junta cada animal amb el seu cau.

Conill
Vaca
Porc
Gallina
Colom
Indiot

Soll
Claper
Galliner
Estable
Corral
Colomer

GROSSÀRIES

10. Ordena aquests animals en funció de la seva grossària començant pel més petit i acabant pel més gros. En quin lloc situaries l'home?

Canari, ànnera, porc xinès, indi, colom, dàina, llama, estruç, llebre de la Patagònia, cérvol.

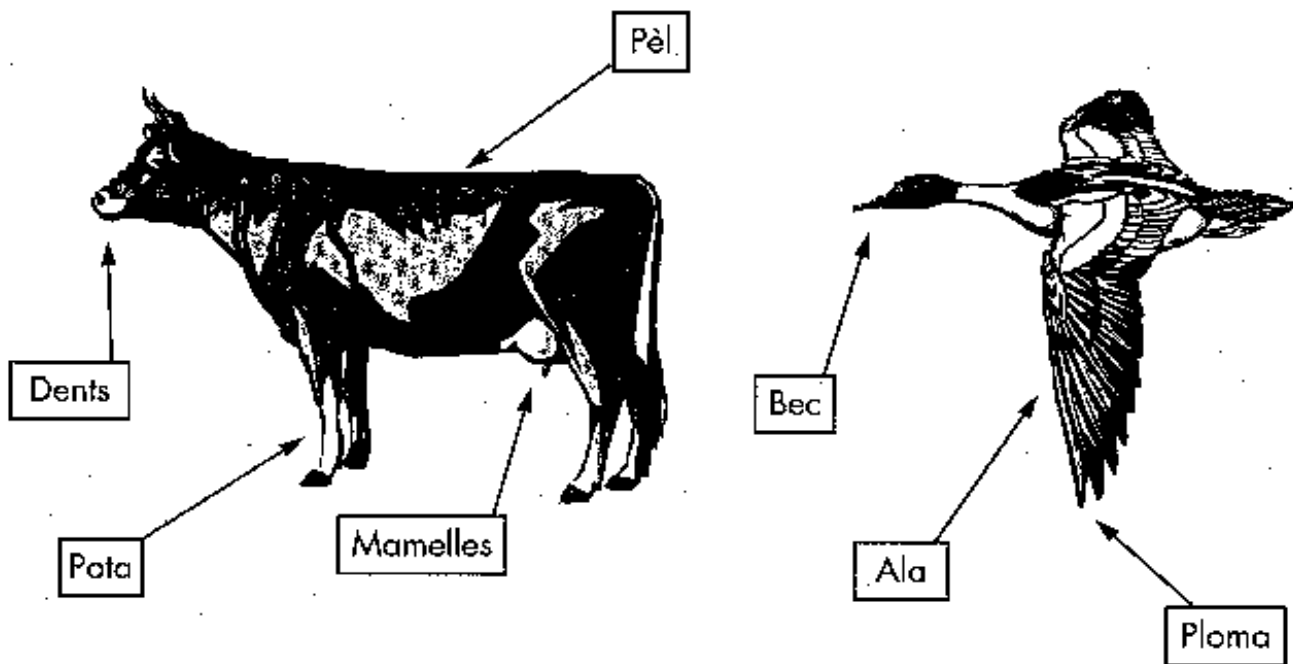
1	6 .....
2	7 .....
3	8 .....
4	9 .....
5	10 .....

MAMÍFERS I OCELLS

11. Els mamífers són animals que tenen els cos cobert de pèl i que, amb l'excepció de l'home caminen a quatre potes. Les seves cries s'alimenten mamant. D'aquí els ve el nom de mamífers. Tenen dents. S'han adaptat a tots els medis: la terra, la mar, l'aire i el subsòl.

Els ocells són animals que tenen els cos cobert de plomes. Les extremitats anteriors s'han adaptat per volar però no totes ho poden fer. Es reproduïxen per mitjà d'ous. No tenen dents però sí un bec que els permet ingerir l'aliment. Les aus poden viure a la mar, a terra i n'hi ha que gairebé sempre volen.

12. De la llista d'animals que hi ha a l'activitat cinc, destria quins són aus i quins mamífers. Fes servir la informació del punt anterior.

Aus .....

Mamífers .....

13. Posa una creu a la casella que correspongui.

Què mengen?

	Herbes	Llavors	Fruits	Peixos i insectes	Carn
Conill					
Ànora					
Porc					
Gervol					

DOMÈSTICS I SALVATGES

14. Sopa de lletres. Troba els noms dels animals dibuixats i separa'ls en dues columnes: domèstics i salvatges.

E	T	V	A	T	U	L	L	I	N	O	C	A
R	S	C	E	R	V	O	L	T	E	B	I	L
L	T	T	N	M	O	A	E	I	U	P	P	J
L	A	X	R	U	C	V	A	E	M	M	O	L
A	V	A	C	U	V	A	C	A	E	M	R	S
G	D	D	H	N	Ç	M	I	U	Y	F	F	Q

Domèstics:

.....
 .....

Salvatges:

.....
 .....

PRODUCTES PRIMARIS I SECUNDARIS

15. Dels animals domèstics, l'home aconsegueix tota una sèrie de productes que els són molt útils en la seva vida quotidiana. Podem distingir dos tipus de productes: els primaris i els secundaris. Els primaris provenen directament dels animals, com la llet, la llana, etc. Els secundaris, en canvi, tenen el seu origen en els productes primaris, com el formatge, el pa, etc.

PRODUCTES PRIMARIS

PRODUCTES SECUNDARIS

16. En aquesta activitat has de relacionar cada un dels animals amb el profit que l'home n'obté. Relaciona amb fletxes l'animal, el producte primari i el producte secundari. Advertència: qualche animal dona més d'un producte secundari.

ANIMAL	PRODUCTES PRIMARIS	PRODUCTES SECUNDARIS
Vaca	Llana	Jersei
Ovella	Plomes	Formatge
Cabra	Pèl	Raspall
Gallina	Llet	Coca
Porc	Ous	Espolsador
Oca	Fetge	Edredó
Estruç		logurt
		Foie-gras

BANYES

17. Les banyes són unes estructures òssies que surten del front de molts de mamífers herbívors. Com veureu a Natura Parc, els mascles les tenen molt més desenvolupades que les femelles. Aquestes, en cas de tenir-ne, són molt més petites, gairebé vestigials. Vestigial vol dir que es tracta d'un òrgan que a causa de no ser pràcticament usat ha perdut la seva utilitat originària i al llarg del temps s'ha anat reduint fins que qualche dia desapareixerà totalment. És el cas de les nostres ungles, que ja no ens serveixen per caçar com als nostres avantpassats.

18. Posa el nom de l'espècie animal corresponent a cada tipus de banya.

Per a què serveixen?

Les femelles en tenen?

- Sí
- No
- Algunes

Explica la diferència de grossària de les banyes de mascle i femelles de la mateixa espècie.

OCELLERES

19. Els ocells són uns animals molt freqüents a molts d'ambients. Però són molt esquius. Per tal d'observar-los és necessari acostar-se amb molta de cura i mantenir un silenci absolut. Convé dur roba de colors discrets.

MALAMENT

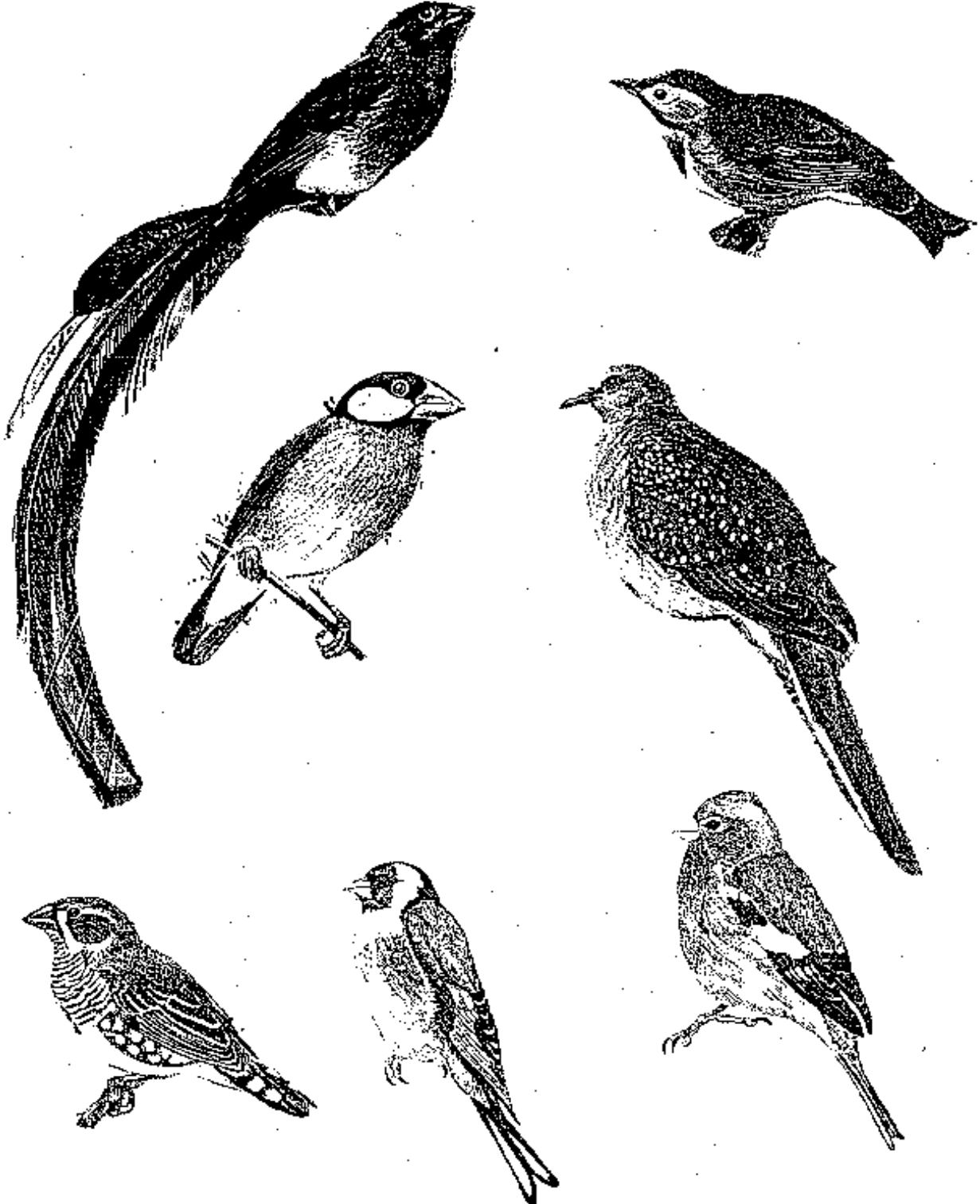
BÉ

20. Tot seguit tens uns dibuixos d'alguns ocells que veuràs a Natura Parc. Posa el nom que correspongui davall cada un d'ells. No et preocupis si no els coneixes tots. Quan vinguis al Parc els monitors t'ajudaran a diferenciar-los.

Cadenera, diamant, viuda del paradís, rossinyol del Japó, gorrió de Java, tórtora diamant.

En què t'has basat per distingir-los? La forma del bec? El color de les plomes? La mida de la cua?, etc.

ANEI

21. Natura Parc es troba dins una ANEI. Una ANEI és una àrea natural d'especial interès. Això vol dir que és una zona que pel seu valor ecològic, geològic, zoològic i botànic ha de ser preservada de tot impacte que pugui fer malbé tot el que es troba situat a dins.

CLAPER

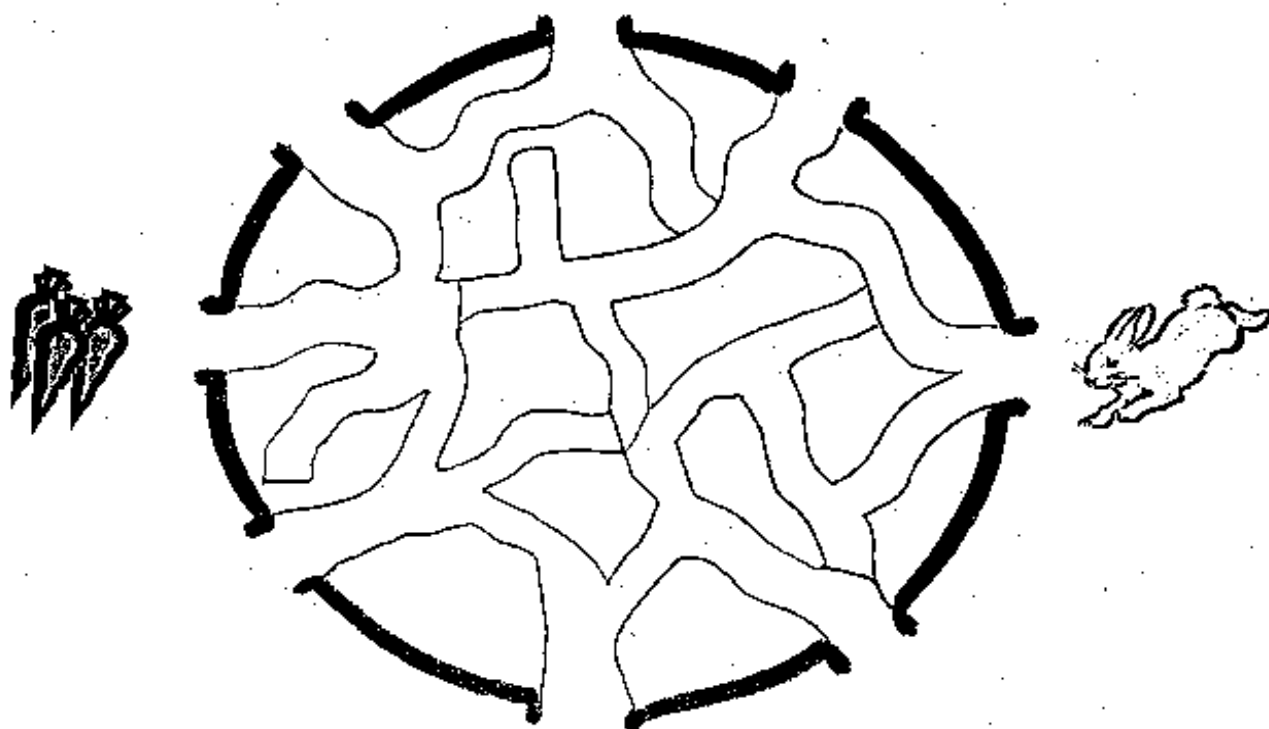

22. Un claper és un lloc fet per la mà de l'home per facilitar un cau als conills salvatges i així treure un profit d'aquests animals. Quan l'home tenia necessitat d'aliment li era més fàcil collir-los del claper que anar-los a caçar per la garriga. El claper està format per pedres acaramullades formant un monticle sobre un objecte gros que d'aquesta manera deixa un buit on es poden establir els conills i criar. Aquest buit comunica amb l'exterior mitjançant una sèrie de corredors.

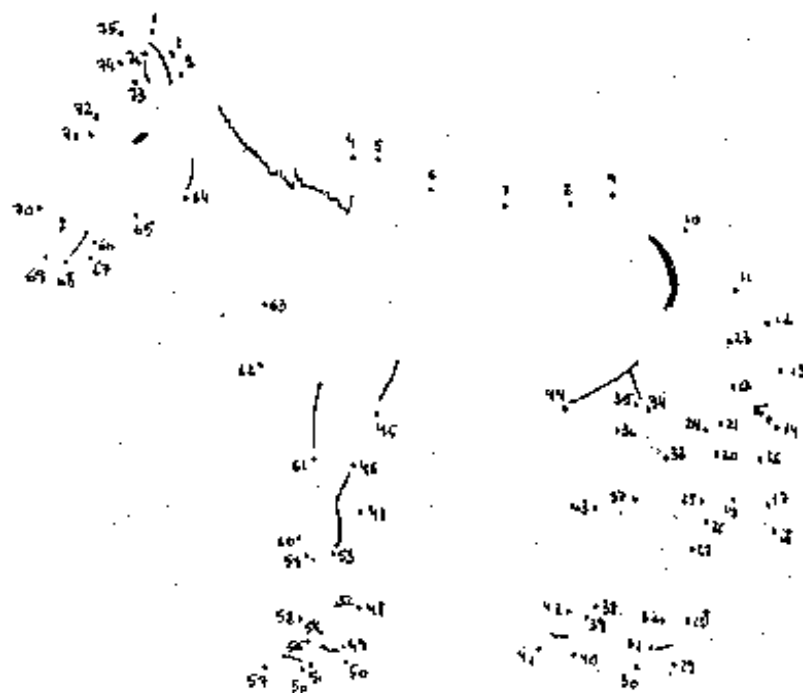

23. Troba el camí que hauria de seguir el conill per trobar el seu menjar passant per l'interior del claper.

24. Uneix els punts seguint l'ordre numèric i escriu el nom de l'animal que has dibuixat.

ARBRES FRUITERS I PLANTES AROMÀTIQUES

25. Hi ha tota una sèrie d'arbres fruiters que no són tan coneguts com ara el taronger o la limonera però que, al llarg de la història de Mallorca, han estat de molta importància per a la supervivència de les famílies de Mallorca quan, fa un segle, érem la província espanyola més pobre. Es tracta de l'atzeroler (*Crataegus azarolus*), el ginjoler (*Zizyphus vulgaris*); la servera (*Sorbus domestica*), el nespler (*Mespilus germanica*), el magraner (*Punica granatum*) i el caquier (*Diospyros kaki*). Aquests arbres produeixen fruits que tenen molt de pinyol i poca carn i, per aquesta raó, no són tan apreciats en l'actualitat.

26. De tota la llista de plantes, indica quines són les que donen fruits comestibles per a l'home.

☐ Mata	☐ Ginebró	☐ Escanyacabres
☐ Garrover	☐ Llampúdol bord	☐ Arbocera
☐ Ullastre	☐ Ameiler	☐ Romani
☐ Olivera	☐ Alzina	☐ Murta
☐ Figuera	☐ Pi ver	☐ Figuera de moro

27. Assenyala quines són les utilitats de les plantes aromàtiques.

.....

.....

RECICLATGE

28. A Natura Parc trobaràs un Punt Verd on podràs dipositar alguns materials reciclables. Fixa't: són a devora el claper. Tot allò que reciclis ara és energia que s'estalviarà en el futur ja que no s'hauran de tallar tants d'arbres o extreure els minerals de les mines.

29. Saps què és reciclar?

.....

.....

Per què convé reciclar?

.....

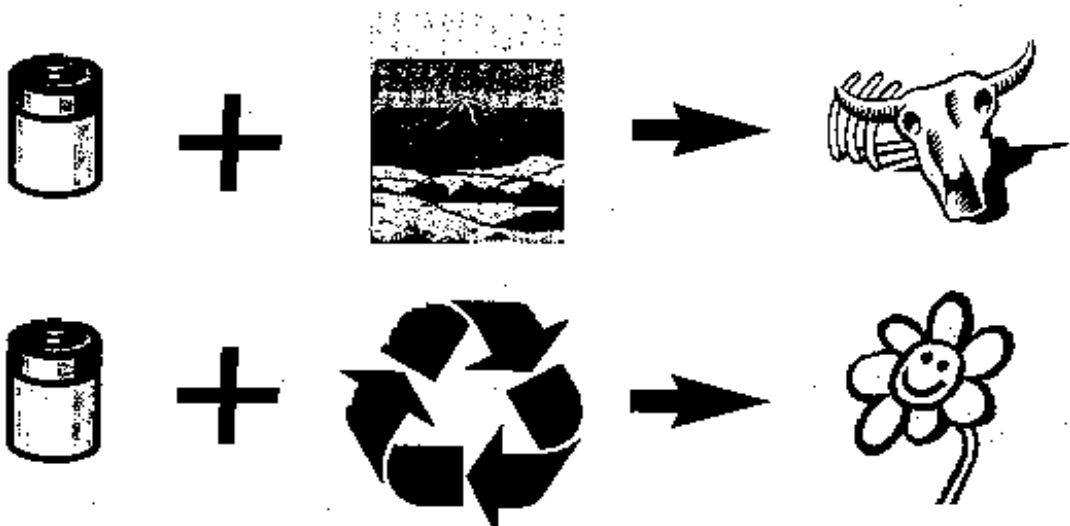
.....

Quines coses es poden reciclar? Assenyalala-les amb una creu.

	ES RECICLA	NO ES RECICLA
Piles		
Paper		
Fusta		
Plàstic		
Roba		
Llaunes		
Vidre		
Oli de cotxe		
Oli de cuina		
Metalls		

30. Per què és tan negatiu tirar les piles? Les piles contenen metalls pesants com cadmi i, sobretot, mercuri; aquestes substàncies són molt contaminants i un mil·ligram (la mil·lèsima part d'un gram) contamina més de 1000 litres d'aigua. Això ens pot arribar a afectar a nosaltres. A una ciutat japonesa anomenada Minamata es va produir una greu intoxicació entre la població a causa de menjar peixos que, per la contaminació de l'aigua de la mar pel mercuri, tenien els seus músculs plens d'aquest metall. Quaranta-sis persones moriren.

FITXES DE PLANTES AUTÒCTONES

Alzina
(Quercus ilex)

Arbocera
(Arbutus unedo)

Llampúdol bord
(Rhamnus ludovici-salvatoris)

Cirerer de Betlem
(Ruscus aculeatus)

Escanyacabres
(Cneorum tricoccon)

Mata
(Pistacia lentiscus)

GLOSSARI

AL·LÒCTON: Organisme viu que, tot i ésser a un determinat indret, no és propi d'ell.

ANIMAL DOMÈSTIC: Dit d'aquell animal que ha estat amansit i domat per l'home per treure'n un profit.

ANIMAL SALVATGE: Dit d'aquell animal que viu a la natura i que no té cap relació de dependència amb l'home.

AUTÒCTON: Organisme viu que és propi d'una determinada zona del món.

BOTÀNIC: Relatiu a la botànica, la ciència que estudia les plantes.

CAU: Lloc on romanen els animals durant la major part del seu temps de descans i que pot estar dins la terra o a qualsevol altra banda.

ECOLÒGIC: Relatiu a l'ecologia, és a dir, les relacions entre els éssers vius i el medi que els envolta.

ESCURÇÓ: Serp verinosa de cap triangular i dibuix en ziga-zaga a la part dorsal del seu cos.

GEOLÒGIC: Relatiu a la geologia, és a dir, els successos físics, químics i biològics que tenen lloc a les diferents capes de la terra.

ÒRGAN VESTIGIAL: Òrgan que, a conseqüència de no ésser gairebé utilitzat durant generacions va perdent la seva funció originària i està desapareixent.

ÒSSIES: Relatives als ossos.

PINYOL: Llavors dels fruits carnosos.

PRODUCTE PRIMARI: És aquell producte que prové directament dels animals o de les plantes. És a dir, no ha sofert cap transformació per part de l'home.

PRODUCTE SECUNDARI: És aquell producte que, provinent dels animals o plantes, ha estat transformat per l'home.

ULLALS: Dents canines que pel seu gran creixement respecte de les altres, sobresurt de la boca d'alguns animals carnívors.

ZOOLÒGIC: Relatiu a la zoologia, la ciència que estudia els animals.

SERVEIS EDUCATIUS
DEPARTAMENT DE
DINÀMICA EDUCATIVA

QUADERN DE TREBALL PER A L'ALUMNE

GOVERN BALEAR
Conselleria d'Educació, Cultura i Esports

Ajuntament de Palma

